

نظام نوین ترویج

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج
شماره ۶ - فروردین ماه ۱۳۹۵

به کارگیری از ظرفیت بخش غیردولتی در راستای اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی

تولید با هدف ارتقاء و توانمند سازی بهره‌برداران بخش کشاورزی در پهنه‌های تولیدی تأکید نمود. همچنین نظام صنفی کشاورزی نیز با تشکیل اتحادیه و اصناف خود در پهنه‌ها می‌تواند صدای بهره‌بردار را به دولت برساند. بنابراین در یک پهنه هر شرکت فنی مهندسی کشاورزی، خدمات فنی ارائه می‌دهد؛ شرکت تعاونی در انجام فعالیت‌ها هم‌افزایی ایجاد می‌کند و صنف نیز صدای بهره‌بردار و نیازمندی‌های آنان را به گوش دولت می‌رساند.

ایشان همچنین بر این نکته تأکید کرد که برای ساماندهی آمار و اطلاعات مربوطه در پهنه‌ها، هر یک از واحدهای مذکور (سازمان تعاون روستایی، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان نظام دامپزشکی و نظام صنفی کشاورزی) می‌توانند خود راسا و یا توسط هر یک از عاملین مربوطه، اطلاعات شکل‌ها، شرکت‌ها و اصناف را در سامانه اطلاعاتی نظام نوین ترویج وارد کنند.

همچنین در این جلسه، ضمن بررسی پیش‌نویس دستورالعمل همکاری بخش‌های غیردولتی با سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی در راستای نظام نوین ترویج کشاورزی و منابع طبیعی، چارچوب دستورالعمل پشتیبانی، حمایت و نظارت بر استقرار و فعالیت شبکه شرکت‌های فنی و مهندسی کشاورزی که با هدف مشابه در حوزه شرکت‌ها پیش از این به طور مشترک توسط دفتر بسیج سازندگی و شبکه عاملین ترویج و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور تهیه شده بود، مورد بررسی و نقد حاضران قرار گرفت.

جلسه بررسی نحوه استفاده از ظرفیت بخش‌های غیردولتی در راستای اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی روز دوشنبه ۲۸ فروردین ماه ۹۵ در سالن جلسات معاونت ترویج برگزار شد.

این جلسه در راستای اجرایی شدن بند ۴ ابلاغیه شماره ۰۲۰/۱۷۸۳۹ مورخ ۹۴/۶/۱۱ وزیر محترم جهاد کشاورزی، مبنی بر اجرای آزمایشی طرح نظام نوین ترویج کشاورزی: «بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و تشکله‌ها به عنوان عوامل اجرایی پهنه‌های تولیدی و واگذاری وظایف عملیاتی ترویج به آنها با همکاری و هماهنگی سازمان‌های تعاون روستایی، نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، نظام دامپزشکی و سایر نهادهای ذی‌ربط» تشکیل شد.

در این جلسه دکتر زند معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر خاوازی معاون ترویج و نمایندگان تام‌الاختیار سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران، نظام صنفی کشاورزی

کشور و همچنین مدیران کل دفاتر معاونت ترویج شرکت داشتند. دکتر زند با تشریح خط‌مشی‌ها و اهداف کارگروه به تبیین رئوس کلی چگونگی همکاری‌های مشترک فی‌مابین، در قالب نظام نوین ترویج کشاورزی پرداخت و در ادامه بر ضرورت استفاده از ظرفیت سازمان نظام مهندسی کشاورزی، سازمان نظام دامپزشکی کشور و سازمان تعاون روستایی و سایر تشکله‌ها و نهادهای موثر در کانونهای

دوره آموزشی مبارزه با آفات گندم در استان قزوین برگزار شد

دوره آموزش عملی «مهار و نحوه مبارزه با آفات عمومی گندم» ۲۰ اسفند ۹۴ در مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان قزوین با همکاری مدیریت حفظ نباتات استان و با حضور بیش از ۱۰۰ کارشناس پهنه‌های تولید و مسئولان مراکز جهاد کشاورزی برگزار شد.

کارگروه نظام نوین ترویج کشاورزی استان قزوین با توجه به فرا رسیدن فصل ریزش سن‌گندم در مزارع استان، اقدام به برگزاری این دوره آموزشی نمود. در این دوره علاوه بر آموزش‌های تئوری، از گندمزارهای مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان هم بازدید شد و کارشناسان از نزدیک با نحوه شناسایی و چگونگی خسارت سن‌گندم آشنا شدند. لازم به ذکر است که گندم یکی از محصولات استراتژیک استان قزوین است.

به منظور پیگیری روند اجرای طرح نظام نوین ترویج کشاورزی

دکتر زند از استان فارس بازدید کرد

جهت دانش‌بنیان‌نمودن کشاورزی و ارتقاء شاخص دانش در واحدهای تولیدی کشاورزی ذکر کرد.

ایشان همچنین در مرکز جهاد کشاورزی شیبکوه شهرستان فسا حضور یافته و پس از استماع گزارش مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی، سیاستهای وزارت جهاد کشاورزی را در زمینه تقویت و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی تشریح کرد.

دکتر موسوی مسئول امور استان‌ها، دکتر زارع معاون پژوهشی سازمان و دکتر نیک کامی رئیس پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری در این بازدید ایشان را همراهی کردند.

دکتر زند روز سه‌شنبه ۲۴ فروردین طی سفر دو روزه به استان فارس از نزدیک با نحوه اجرای طرح نظام نوین ترویج کشاورزی شهرستان فسا بازدید کرد و با مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی استان ملاقات نمود.

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی ابتدا از سایت‌های الگویی تولیدی و ترویجی که با هدف انتقال دانش به بهره‌برداران و تبادل دانش و انتقال تجربیات در پهنه‌ها راه اندازی شده است بازدید کرد. وی اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی را گامی در

مجموعه فعالیتهای استان خراسان رضوی در راستای اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی

استان خراسان رضوی از جمله استان‌های مجری طرح نظام نوین ترویج است و در ۲۸ شهرستان آن اجرای نظام نوین آغاز شده که شامل ۵۰ مرکز جهاد کشاورزی است.

در این استان ۲۸۶ پهنه تولیدی از طریق ۲۸۶ مسئول پهنه به طور مستقیم با بهره‌برداران بخش در تعامل هستند. در زمینه آموزشی، این استان اقدام به نیازسنجی، برنامه‌ریزی و آموزش مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی با کارکرد ۱۴۱۱ نفر-روز کرده است.

استان خراسان رضوی با هدف به‌کارگیری ظرفیت نیروهای داوطلب و توانمند در سطح روستا، همواره سعی در اجرای پهنه نظام نوین داشته است. در این رابطه می‌توان از ۱۸۴۵ مددکار ترویجی، ۹۰۰ بانوی تسهیلگر توسعه روستایی و ۴۵ سرباز سازندگی مستقر در مراکز جهاد کشاورزی نام برد. تقویت اعتبارات مراکز جهاد کشاورزی به ۲/۵ برابر سال ۹۴، تجهیز، تعمیر و نوسازی برای ۵۰ مرکز، خرید ۵۰ دستگاه رایانه، خرید ۹ دستگاه خودرو ویژه مراکز جهاد کشاورزی، تجهیز ۳۰ مرکز به سیستم اینترنت و اینترنت سازمان، راه‌اندازی سامانه پیام کوتاه ۲۱ شهرستان و خرید سایر تجهیزات نظیر دستگاه کپی، نامبر، اسکنر و... از جمله اقدام‌های دیگر در راستای استقرار نظام نوین ترویج در استان خراسان رضوی است.

مجموعه فعالیتهای استان فارس در راستای اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی

آموزش‌های میدانی با راه‌اندازی ۳۶۶ سایت الگویی و کانون یادگیری، شش سایت جامع تولید محصول، چهار مورد برگزاری جشنواره‌های ترویجی و نمایشگاه، ۱۴ مورد روز مزرعه، ۳۲ مورد نشست محققان و کشاورزان در قالب هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی و ۵۵۹۶ نفر-روز بازدید

ترویجی اقدام کرده است. همچنین ۳۲۴ دقیقه برنامه تلویزیونی و رادیویی، پنج عنوان دستنامه و دستورالعمل، دو مورد پوستر، ۱۵ عنوان نشریه ترویجی در بعد آموزش رسانه‌ای و آموزش کارشناسان به تعداد ۶۵۷۰ نفر-روز از دیگر اقدام‌های شاخص استقرار نظام نوین است.

در خصوص ساماندهی و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی دهستان‌ها، این استان با اعتبارات استانی نسبت به تهیه ۱۰ دستگاه رایانه، شش دستگاه دوربین، دو دستگاه نامبر و کپی، سه دستگاه GPS، یک مورد خرید خودرو، دو مورد تکمیل و تجهیز کلاس‌های

آموزشی موجود در مراکز جهاد کشاورزی، ۱۰ مورد تعمیر و بازسازی مراکز جهاد کشاورزی و شش مورد تکمیل زیرساخت‌های فناوری اطلاعات اقدام کرده است.

استان فارس به عنوان یکی از پهناترین استان‌های کشور با ۲۹ شهرستان، ۲۰۴ دهستان، ۴۲۲۸ روستا و ۲۶۶۱۴۵ بهره‌بردار از جمله استان‌های مجری طرح نظام نوین ترویج کشاورزی است. در راستای اجرای طرح، ۶۰۹ مسئول پهنه در ۶۱۹ پهنه تولیدی

مشغول نظارت و مدیریت پهنه‌های مذکور هستند.

در سازمان جهاد کشاورزی استان، ستاد نظام نوین ترویج به ریاست رئیس سازمان، دبیری مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی و عضویت سایر اعضای مشغول به فعالیت می‌باشند و اعضای هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش به عنوان مشاوران علمی در این ستاد حضور دارند.

ارسال فرایندها و دستورالعمل‌های اجرایی به مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها و ایجاد تیم‌های کاری لازم، تشکیل کمیته‌های پیگیری در سطح شهرستان‌ها، تعیین مسئول پهنه‌ها و... از جمله اقدام‌های دیگر این طرح می‌باشد.

در راستای تحقق اهداف نظام نوین ترویج، استان فارس در حوزه

بررسی عملکرد نظام نوین ترویج جهت ارائه گزارش به وزیر جهاد کشاورزی

وزیر محترم جهاد کشاورزی، تعیین شاخص های نوسازی مراکز، آموزش مروجان و مسئولان پهنه، پهنه بندی مراکز، مدیریت دانش، نوسازی مراکز، شاخص های پهنه بندی مراکز (نمایش پهنه های تولیدی از طریق سایت)، شاخص آموزش مروجان مسئول پهنه ها، مدیریت دانش با چهار شاخص اصلی (کتابخانه، اپلیکیشن،

سیستم خبره و بانک فیلم) و... بهره گیری از رسانه های دیداری و شنیداری، رونمایی از اپلیکیشن های کشاورزی و ارائه مستندات قابل دفاع از نظام نوین ترویج.

جلسه گزارش عملکرد نظام نوین ترویج کشاورزی در سالن اندیشه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در ۲۳ فروردین ماه ۹۵ برگزار شد. هدف از برگزاری این جلسه، گزارش عملکرد استانی و ستادی نظام نوین ترویج کشاورزی، برنامه ریزی جهت ارائه گزارش میان دوره ای از دستاوردهای نظام نوین به وزیر جهاد کشاورزی و بحث و بررسی در خصوص اجرای بهتر نظام نوین در کلیه بخش ها با توجه به فرصت باقی مانده بود.

این جلسه با حضور آقایان دکتر عمادی مشاور وزیر، دکتر زند معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر خواجی معاون ترویج به همراه قائم مقام معاون ترویج، مدیران کل دفاتر ترویج کشاورزی، روسای کارگروه ها و مسئول دبیرخانه نظام نوین ترویج کشاورزی برگزار شد. دکتر شاه پسند ابتدا به گزارش استان ها در ارتباط با مجموعه فعالیت های انجام شده طی ۶ ماه گذشته از تاریخ ابلاغ نظام نوین ترویج پرداخت و سپس دکتر سرافرازی رئیس کارگروه مدیریت دانش، گزارش خود را ارائه داد. دکتر عمادی و دکتر زند نیز پس از ارائه گزارش توسط کارگروه ها به بیان نقطه نظرات و راهکارهای اجرایی جهت ارائه بهتر گزارش به وزیر پرداختند.

از مهمترین تصمیم های اتخاذ شده در این جلسه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

تعیین پایان اردیبهشت ماه برای گزارش میان دوره ای به

فکایستای استان قزوین در راستای اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی

استان قزوین یکی از ۱۲ استان مجری طرح نظام نوین ترویج کشاورزی می باشد که به منظور اجرای بهتر این طرح، مدیریت هماهنگی ترویج استان نسبت به انتخاب ۴ شهرستان خود به عنوان شهرستان های پایلوت اقدام نموده که دارای ۱۰ دهستان، ۴ مرکز جهاد کشاورزی، ۲۰۸ روستا، ۲۲ پهنه تولیدی و ۲۲۸۹۶ بهره بردار است.

پهنه بندی عرصه های تولیدی شامل تعیین مروج مسئول پهنه، تعیین حدود، ثغور و وسعت پهنه ها، تعیین موضوعات و محصولات موجود در پهنه، معرفی مروجان مسئول پهنه های تولیدی به مسئولان محلی، نیازسنجی و تعیین اولویت های موجود

در پهنه ها و تدوین برنامه عملیاتی پهنه ها، برنامه ریزی آموزشی برای سه گروه کارشناسان، شبکه عاملین ترویج و بهره برداران، اجرای ۱۷۰ نفر-روز دوره آموزشی ویژه کارشناسان، ۱۱۷۵ نفر-روز ویژه بهره برداران و شبکه عاملین ترویج، آموزش میدانی شامل ۴ سایت الگویی، تولید رسانه های ترویجی شامل ۲۰ عنوان فیلم، ۴ عنوان هندبوک و دستورالعمل و ارسال ۲۵۰۰ پیامک ترویجی در راستای نیل به اهداف نظام نوین ترویج کشاورزی از جمله اقدام های نظام نوین ترویج در استان قزوین است.

با توجه به استفاده از ظرفیت های بخش خصوصی و کاربست رهیافت ترویج تکثرگرا، استان قزوین همواره سعی کرده از توان ۴۲ شرکت خدمات مشاوره ای، ۳۵ کلینیک گیاه پزشکی، ۵۶ کلینیک دام پزشکی و ۳ آزمایشگاه خاک شناسی استفاده نماید. بهره گیری از توان ۵۰۰ مددکار و تسهیلگر روستایی و ۳۶ سرباز سازندگی به منظور ارتباط بهتر با جامعه بهره بردار از اقدام های دیگر این استان است.

گزارش کارگروه پهنه بندی

فرایند استقرار نظام نوین ترویج در حوزه پهنه بندی

موضوع پهنه بندی به دلیل اهمیت آن در استقرار نظام نوین ترویج و نقش مبنایی آن در شکل گیری و صورت بندی نظام، از اولین اقدام هایی است که توسط استان ها انجام شد. بر اساس گزارش ارائه شده در جلسه ۹۴/۱۱/۲۸ کلیه استان ها فعالیت های مربوط به پهنه بندی را آغاز کردند، حدود و ثغور پهنه ها مشخص و

بهره برداران تحت پوشش پابلیت را دارد. از مهمترین مراحل اجرایی استقرار نظام، بارگذاری اطلاعات بر روی نرم افزار توسط استان هاست. بارگذاری اطلاعات در استان های آذربایجان شرقی، اردبیل، کرمانشاه، گلستان و مازندران انجام شده است و سایر استان ها در حال بارگذاری اطلاعات هستند. بارگذاری اطلاعات امری مستمر است و بر اساس نیازهای برنامه ای تداوم دارد. بارگذاری اطلاعات مربوط به بهره برداران و مروجان مسئول پهنه انجام شده است و بارگذاری اطلاعات کشاورزی پهنه ها نیز انجام خواهد شد. همچنین برنامه عملیاتی به عنوان ضروری ترین موضوع و هدف نهایی پهنه بندی در کلیه پهنه های استان های آذربایجان شرقی، اردبیل، زنجان، فارس، کرمانشاه، گلستان و مازندران اجرا شده است و در بقیه استان ها نیز در حال اجراست.

مروج مسئول هر پهنه تعیین شد. از نظر تعداد پهنه ها استان فارس با ۶۱۹ پهنه، بیشترین و قزوین با ۲۲ پهنه، کمترین تعداد پهنه ها را داراست. تعداد پهنه ها تا حدود زیادی وابسته به مساحت استان ها و تعداد کارشناسان مستقر در مراکز جهاد کشاورزی است که همواره با تعداد مروج مسئول برابر است. هر پهنه شامل تعدادی روستا و بهره بردار است. کلیه روستاها و تمامی بهره برداران هر پهنه تحت پوشش و مسئولیت مروج مسئول پهنه قرار دارند. این مروجان پس از تعیین، به مسئولان محلی پهنه ها مانند اعضای شوراهای و رهبران محلی معرفی می شوند. استان فارس با ۴۲۲۸ روستا، بیشترین و کرمان با ۴۰ روستای پابلیت، کمترین تعداد روستاها را داراست. استان فارس همچنین با ۲۶۶۱۴۵ بهره بردار، بیشترین و قزوین با ۲۲۸۹۶ بهره بردار، کمترین تعداد

کارگروه ساماندهی و پشتیبانی مراکز جهاد کشاورزی

در راستای اجرایی نمودن ابلاغیه شماره ۰۲۰/۳۳۹۰۳ به تاریخ ۹۴/۱۱/۱۱ مقام عالی وزارت به منظور انجام مطلوب ماموریت ها و ساماندهی مراکز، تهیه و تدوین اسنادها و شیوه نامه های پیشنهادی کارگروه ساماندهی و پشتیبانی مراکز جهاد کشاورزی در دستور کار دفتر بسیج سازندگی و شبکه عاملین ترویج قرار گرفت. علاوه بر تشکیل جلسات متوالی کارگروه ساماندهی مراکز با مدیران و موارد دیگری همچون کارشناسی با متولیان، ساماندهی و پشتیبانی مراکز، توانمند سازی نیروی انسانی و موارد انگیزشی پرسنل مستقر در مراکز، پیشنهاد نمونه تیپ متن ابلاغیه اعضا ستاد پشتیبانی و ساماندهی مراکز جهاد کشاورزی، نمونه حکم پیشنهادی مسئول پهنه های تولیدی، نمونه تیپ لباس مسئول پهنه تولیدی، اتاق رئیس مرکز، محوطه داخلی و بیرونی مرکز و همچنین بازنگری در نمونه تیپ تابلو و سایر موضوع های مرتبط در دستور کار قرار گرفته و تصمیم های لازم اتخاذ شد. حاصل این نشست ها علاوه بر تشکیل کمیته های مختلف کارشناسی، منجر به تشکیل کمیته مشترک پشتیبانی و ساماندهی مراکز با همکاری معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی وزارت بهویژه مرکز نوسازی و تحول اداری شد که وظیفه آن بررسی شیوه نامه های تهیه شده و موارد پیشنهادی در حوزه پشتیبانی و ساماندهی مراکز است.

کارگروه مدیریت دانش

مهمترین اقدام ها و تصمیم های اتخاذ شده در حوزه مدیریت دانش طی یک ماه اخیر به شرح زیر است:

- تغییر نام "کتابخانه دیجیتالی همراه کشاورز- مروج" به "تالار ترویج دانش و فنون کشاورزی"
- تمهیدات لازم برای بارگذاری رسانه های دیداری ترویج کشاورزی (فیلم و اسلاید ویژن) در "تالار ترویج دانش و فنون کشاورزی"

علاوه بر موضوع بارگذاری انواع رسانه ها، سایر اهداف مدنظر در این تالار عبارتند از: راه اندازی سیستم مشارکت دانش ضمنی (کافه دانش) با همکاری سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد، تولید و انتشار اپلیکیشن های کشاورزی با همکاری محققان مؤسسات تحقیقاتی، راه اندازی سیستم های خبره، سیستم های تصمیم ساز و مشاوره و راه اندازی سامانه گروه های تخصصی تبادل دانش با هماهنگی کشاورزان خبره.

- تدوین برنامه نظارت بر فعالیتهای مرتبط با مدیریت دانش در استان های دوازده گانه برای اردیبهشت ماه ۹۵. (بدین منظور بازدیدهایی از استان ها برای شناخت موانع پیشرفت فعالیتهای و تلاش در جهت رفع موانع با همکاری مدیران استانی انجام خواهد شد).
- بررسی و قرار گرفتن در نوبت انتشار پنجاه و یک دستورالعمل موضوعی / محصولی، پوستر، هندیوک جدید از موسسات علوم دامی، خاک و آب، گیاه پزشکی، دیم، شوری، فنی و مهندسی، شیلات و علوم باغبانی.

فهرنامه نظام نوین ترویج

سردبیر: علی رضا سید اسحاقی
مدیر داخلی: شیوا پارسا نیک
همکاران این شماره:

دکتر محمدرضا شاه پسند، دکتر علی مراد سرافرازی، دکتر بهمن امیری لاریجانی، مهندس علی درجانی، مهندس فروغ السادات بنی هاشم، گیتی زمانی زاده، وجیه سادات فاطمی، مریم طهماسبی
عکس از: بهزاد عمو جعفری
نشانی: تهران - خیابان آزادی - چهار راه نواب - ساختمان دکتر حسابی - طبقه ۱۲
تلفن: ۶۶۹۴۰۷۴۷ - فاکس: ۶۶۴۳۰۴۴۳
setad.dabirkhaneh.nnt@gmail.com